



Metoderapport

Fra innsatt til utsatt

Bacheloroppgave

ved Senter for journalistikk,

Høgskolen i Bodø, våren 2010

Emnekode JO203U

Tord Theodor Olsen

Kandidatnummer:

Beskrivende del

1.1 Idè og tema:

Da valgkampen var i full gang høsten 2009, var ett av temaene kriminalomsorgen. Et panel bestående av de politiske lederne, samt innsatte var samlet i et fengsel på østlandet hvor de hadde debatt. I løpet av debatten kom flere synspunkter fram. På den ene siden snakket de blant annet om rehabilitering og et mer åpent fengsel. Den andre siden ønsker strengere straffer, lengre dommer og mindre behagelige soningsforhold. Jeg la merke til disse to partene, men ble etter hvert bevisst på en tredje åpenbar part, de innsatte. De hadde svært gode innvendinger på helt spesifikke ting som kan gjøres bedre i norske fengsel. Som inspektøren i Bodø kretsfengsel, Geir Broen sa til meg, det er faktisk de innsatte som har det absolutt beste utgangspunktet for å komme med innvendinger til dagnes kriminalomsorg. Det var denne parten som gjorde meg mest interessert. Mens politikerne står utenfor steinmurene og krangler, sitter gutta i cellene og ser bekymret ut av vinduet. Bekymret for det som møter dem etter soning. For i følge innsatte jeg har snakket med, er det dette som er problemet. Folk blir skjøvet inn i fengsler med et problem. Det samme problemet har de når de kommer ut på andre siden.

Etter å ha fått med meg dette budskapet ble jeg nysgjerrig. Jeg ville vite mer. Hva skjer i kriminalomsorgen akkurat nå, og hvordan ser framtiden ut? Hvordan kan noen mene at "mildere" straff er løsningen, mens andre mener det tvert omvendte?

Jeg tenkte ikke mer over saken, men hadde hele tiden øynene åpen for saker som dukket opp i media. Etter hvert kom jeg inn på tanken av at kriminalomsorg ville være et spennende og ikke minst utfordrende tema å bruke på bachelor-oppgaven. Jeg fikk med meg Sigurd på oppgaven og dermed satte vi igang. Vi gapet over et tema som skulle vise seg å være enormt.

Vi tenkte umiddelbart på at det mest interessante var å problematisere den store tilbakestrømmen i norske fengsel. Dermed kom vi på en eller annen måte opp med en problemstilling som gikk ca som følger;

"Hvordan kan vi få mindre kriminalitet i Norge?"

Vi satte oss som vanlig i zombie-modus og speidet etter stoff på internet og i postjournaler. Etter hvert fant vi ut at problemstillingen vår var en smule omfattende. Likevel klarte vi ikke å utforme et fokus som vi var fornøyd med. Vi var nødt til å komme oss ut til kilder. Vi startet med å kontakte permittert fengselsleder for overgangsbolig Sigurd Schultz. Med han hadde vi en lengre samtale hvor vi diskuterte viktige aspekter rundt saken vår. Deretter dro vi til inspektøren i Bodø Kretsfengsel, Geir Broen. Han var svært hjelpsom. Vi fikk omvisning i fengselet og gjorde et intervju med han. Der fikk vi en del nye opplysninger, som var av interesse. Blant annet statistikken over tilbakestrømmere. Denne dagen i fengselet fikk vi

også snakket med en av de innsatte. Han fortalte oss at livet i fangenskap ikke var så grusomt. Her hadde han egentlig alt han trengte. Det eneste han manglet var friheten til å spasere fritt rundt i koridorene, og utenfor gjerdene. Dette ga meg en liten vekker. Selv om jeg fikk en noe klaustrofobisk følelse av å være innenfor døren på en av cellene, var jeg klar over at det var alvorlig kriminelle som fylte plassen. Og med tanke på det, er dette straff nok for en kriminell? Blir han skremt av dette, er det meningen?

Med disse spørsmålene surrende, kunne vi gå tilbake til zombie-tilstand å ta tak i problemstillinga. Vi omformet den til:

"Hvorfor kommer halvparten av kriminelle tilbake til fengsel"

Problemstillingen var fortsatt åpen, men under møtet i fengselet hadde vi fått lære mer om stortingsmelding 37. En plan som kom ut i fjor med regjeringens oppskrift på løsningen av problemstillingen vår. Her fikk vi en aktualitet, samtidig som vi kunne ta tak i virkningen planen har hatt til nå, og alternativer til denne.

1.2 Journalistisk metode:

Denne saken består av mye research gjennom kilder. Vi tok oss for det meste god tid til å snakke med kilder også før vi intervjuet. Vi opplevde at vi fikk mange flere ærlige svar over en kaffekopp. Det var noe vi trengte i aller høyeste grad. Vi benyttet oss også av postjournaler. Her fant vi blant annet et brev fra Knut Storberge som var av interesse. Ellers var det mye observering, synsing og mening. Det ble veldig mange og lange diskusjoner innad redaksjonen.

1.3 Sjangervalg

Vi valgte å lage en lengre reportasje på mellom 10 og 12 minutters lengde. En lengde som er omfattende på denne typen tv-reportasje.

1.4 Presentasjonsform

En god historie bør komme med en fin innpakning. Jeg mener det er viktig å ha fokus på begge delene. TV er visuelt, og en dårlig estetisk opplevelse kan ødelegge veldig mye av et poeng i en historie. Målet var å lage en TV-sak som kunne stå til våre ferdigheter.

I denne reportasjen var det særlig viktig å prøve å komme nær innpå de innsatte i fengselet. Vi var helt inneforstått med at det var de som hadde muligheten til å lage god TV for oss. Grunnen til det er at det er ganske sjelden vi får se gode intervjuer med kriminelle. Da vi hadde gjort vårt første intervju forstod vi at dette ikke var så enkelt som vi på forhånd hadde håpet.

Reflekterende del

2.1 Innledning og problemstilling

Behandling av kilder er en veldig viktig del av å drive god journalistikk. En hyggelig tone framfor en brøytende, usympatisk holdning kan, og mest sannsynlig vil ha en stor innvirkning på resultatet av møtet ditt med kilden. I dette refleksjonsnotatet ønsker jeg å fokusere på kilder i en vanskelig situasjon.

"Hvordan forholde seg til kilder i en vanskelig situasjon og ha en etisk riktig framtreten i innhenting av materiale"

Gjennom teksten ønsker jeg å bruke situasjoner og refleksjoner jeg har gjort meg gjennom prosessen med research, kildevalg og produksjon. jeg vil også komme inn på tanker jeg har gjort meg i ettertid. Refleksjoner som av ulike årsaker ble distraheret fra å komme fram i lyset under prosessen. Jeg skal forsøke å feste mine egne refleksjoner, kunnskap og erfaringer opp mot et pensum som i flere tilfeller tar opp temaer rundt min problemstilling.

2.2 Med hensyn til kildene

Hva gjør du når du møter en kilde som helt åpenbart befinner seg i en sårbar posisjon? Hvor mye hensyn tar du til kilden, og hvordan gjør du det? Hvis vi går litt tilbake i tid har det vært et alt for lite fokus på etikk og metoder under innhenting av materiale. Etter den mye omtalte teltaksjonen i Hedrum i Vestfold i 1999 ble VVP endret til å omhandle hele den journalistiske prosessen. Hendelsen i Vestfold oppstod etter at en 12 år gammel jente ble funnet drept i den lille bygda. Bare timer etter at jenta var funnet, strømmet det på med journalister som nærmest invaderte bygda med helikopter og store telelinser. Teltaksjonen ble gjennomført da naboer til de pårørende statte opp vaktposter for å holde journalister på avstand.¹ Dette ble et ekstremt eksempel på hvordan pressen ikke skal oppføre seg overfor kilder i en vanskelig og sårbar situasjon.

¹ Etikk for journalister skrevet av Svein brurås

Ved å jobbe med innsatte opplevde jeg at vi befant oss innenfor en helt privat del av folks liv. Temaet jeg skulle ta opp med dem var ikke en del av deres profesjonelle liv som det ofte er med andre kilder, men derimot veldig personlig. Som ung journalist er det langt mellom slike møter. Derfor var jeg veldig nøye på å forhøre med fengselslederen angående framgangsmetode. Han kunne fortelle om mange grusomme skjebner innenfor fengselets vegger. Han presiserte at mange vil få en vanskelig jobb å snakke om det de hadde vært igjennom, at mye av fengselsstraffen er å sitte på cellene sine og tenke over hva de har gjort. Samtidig mente han at jeg ikke trengte å holde noe tilbake i spørsmålene mine, og at den jeg snakket med ville holde tilbake det han selv ikke ville snakke om. Jeg er veldig glad for at jeg hadde denne samtalen med fengselslederen. Den fortalte meg hvor grensen fikk med tanke på å forholde meg til kildene mine. Da hadde jeg informasjon og veiledning som hjalp meg når jeg skulle gjøre premissene klar før intervjuene med de innsatte.

Når en benytter seg av kilder som blant annet har vært innom rusmisbruk og kriminell adferd er det viktig å ta hensyn til at de kan ha sviktende dømmekraft. Når vi gjorde intervju med innsatte var vi alene med kilden. Ingen fengselsvakt var med under møtet. Dermed var det helt opp til oss i etterkant av intervjuet å vurdere dette. En journalist skal i følge journalist Svein Brurås ta hensyn til at en kilde som er i en vanskelig situasjon kan være bitter på samfunnet og komme med synspunkter og innvendinger som han senere vil angre på, eller som virker nedverdiggende og setter kilden i et dårlig lys. Særlig varsomhet gjelder også mennesker som er utviklingshemmet, beruset eller i sjokk.²

2.3 Kilden i søkeren

En ting er å skrive en historie om en person som er i en ukomfortabel situasjon. En helt annen ting er å filme det. Det er vanskelig å på forhånd skjønne hvor krevende det er å fiske fram de dype svarene hos en kilde mens de har en kamera med en åpen, nyskjerrig linse stirrende mot seg. I samme sekund vi tråkket innenfor fengselsmurene var vi i et område hvor kamera i utgangspunktet er uønsket. Dette merket vi fort da vi begynte å filme. Stort sett alle ville være utenfor søkeren. Til og med flere av fengselsbetjentene ønsket ikke å vise seg foran kamera. Det er ingen tvil om at akkurat dette skaper vanskeligheter når du skal lage en reportasje. Å klare å visualisere hvordan det er å sitte i fengsel uten karakterer, er en

² Etikk for journalister - Svein Brurås Kildekritikk s.189

umulig jobb. Nettopp på grunn av dette føler jeg ikke at vi klarte dette godt nok. I følge Steen Steensen trenger en reportasjescene et ståsted.³ Mitt ståsted var midt inne i en stor gang med flere dører. Der det vanligvis gikk innsatte på kryss og tvers, var det nå stille og nesten ingen å se. Mitt ståsted var ikke slik det burde vært. Planen var at vi skulle være usynlig. Kildene våre skulle gjøre det de vanligvis gjorde. Derimot hadde fengselet lagd en slags unntakstilstand denne ene dagen. Denne dagens var de som ikke ønsket å komme på TV inne i cellene sine, mens vi sto utenfor ved et tomt billjardbord og tom TV-stue og forsøkte å dokumentere virkeligheten. Dessverre ble det ikke så mange gode virkelighetsbilder. Dette kun fordi kildene vi ønsket er i en situasjon hvor de ikke ønsker å stille opp for oss.

2.5 Anonymisering

Temaet jeg nå skal komme inn på føler jeg inngår i en viktig del av det jeg har lært i prosessen for å bli journalist og er en viktig del av den etiske biten av yrket. Derfor har jeg satt av ekstra mye plass til akkurat dette. Teksten under er i stor grad beskrivende, men jeg håper en ser verdien i dette når jeg bruker det i drøftingen.

Kilder som befinner seg i vanskelige situasjoner har ofte behov for anonymisering. Gjennom fengselet kom vi i kontakt med Trine. Trine er en dame som gjennom 20 år har vært inn og ut av fengsel, psykiatri og avvenningsklinikker. Hun har vært en såkalt kateball i systemet og opplevd kriminalomsorgen på en måte som veldig få andre i Norge har gjort. For vår del var hennes historie veldig viktig å få med i reportasjen fordi den kan synliggjøre flere av svakhetene i systemet. Samtidig hadde Trine nå klart å kommet seg på beina. I dag har hun full jobb og har sluttet med all bruk av narkotika. Jobben hennes går ut på å ta vare på andre mennesker. Da jeg snakket med henne fikk jeg inntrykk at omsorg hadde vært en stor del av livet hennes. Bare på en annen måte enn det var nå. Livet hennes hadde gått fra å ha blitt tatt vare på, til at hun nå skal ta vare på andre.

Det var en Torsdag ettermiddag jeg for første gangen snakket med Trine. En helt ordinær stemme møtte meg i telefonen. Trine virket litt nervøs. Da vi kom inn på temaet om fortiden hennes ble hun mer og mer usikker i stemmen sin. Jeg forklarte at vi var i gang med en skoleoppgave hvor vi skulle ta for oss kriminalomsorgen. Dette synes hun var interessant og

³ Stedets Sjanger - om modernereportasjejournalistikk, av Steen Steensen. s.41

hadde lyst til å hjelpe oss med det hun kunne bidra med. Jeg begynte å snakke litt om hvordan jeg ønsket at dette møtet skulle bli. Hva vi skulle filme, og hva vi skulle snakke om. Da jeg snakket om bildefortellingen, fortalte jeg at vi ønsket å se hvordan hun hadde det i dag. Det innebar å være med på jobben hennes. Plutselig ble det helt stille i andre enden. Etter en kort pause forklarte hun at hun ønsket å være anonym på grunn av sin nye jobb. Ingen på jobben hennes visste noe om bakgrunnen hennes, og slik ville hun helst at det skulle være.

Så gjorde jeg en stor feil som jeg ser veldig tydelig i ettertid. Jeg prøvde å overbevise henne om å stille opp uten anonymisering. Jeg forklarte at vi nesten var nødt til å få et ansikt på problemet. Til tider presset jeg henne. Jeg forklarte at det var viktig for saken vår, og det ikke ville bli det samme med sladd over ansiktet hennes. Hun skulle tenke på det og ringe meg over helga. Trine ringte aldri tilbake. Flere ganger prøvde jeg å nå henne både via tekstmelding og telefon. Noen dager etter fikk jeg en kort tekstmelding. "Jeg tror ikke jeg vil stille opp på dette. Beklager". Sigurd og jeg diskuterte hendelsen og kom fram til at vi burde tilby henne full anonymitet. Denne kilden var alt for viktig til at vi kunne miste den. Der og da følte jeg at vi allerede hadde mistet henne. Mye på grunn av presset jeg hadde tilført henne. Alternativene jeg hadde første gang jeg snakket med henne var tydelige. Hadde vi fått møtt henne og skapt tillitt og snakket face to face, hadde utfallet ganske sikkert blitt helt annerledes.

Jeg valgte å sende en melding tilbake. "Det var kjempesynd. Vi er åpen for å anonymisere deg hvis du ønsker det. Du får tenke litt på det"

Trine svarte ikke på meldingen.

Neste dag diskuterer jeg og Sigurd det vi har opplevd med Trine. Vi snakker litt om hva vi gjorde galt. Hvor gjorde vi feil? I ettertid har jeg kommet fram til at dette helt fra starten var en meget sårbar kilde. Primissene for intervjuet, som vi stadfester tidlig med stort sett alle andre kilder, ble som en trussel for denne kilden. Det som for meg var en vanlig samtale med potensiell kilde, ble for Trine en veldig vanskelig og krevende situasjon. Håvard Skattum forklarer det veldig fint i sin artikkel "når kilden sier nei". Der forklarer han at det er fort at en kilde i en vanskelig situasjon føler at hun/han blir utnyttet av journalisten. Frykten for å

bli brukt for å styre en sak og blåse den ut av proposjoner, er så stor at de av og til ikke tørr å stille opp.⁴

Jeg prøvde etter hvert å ringe til Trine flere ganger, men fikk ingen svar. Sigurd valgte å ringe fra sin telefon, med et annet telefonnummer. Da fikk han svar hos Trine. Han prøvde å starte der jeg misslyktes, med å varme henne opp. Han forklarte at dette var en helt ufarlig greie og at vi ville strekke oss langt for å gjøre ting på hennes premisser. Trine ble informert om hvilke spørsmål som skulle stilles, og hvilke temaer vi skulle innom. Dermed ble hun med. Men nå hadde vi helt klare restriksjoner for hva vi kunne bruke henne til. Vi fikk ikke på noen måte vise identitet. Vi kunne ikke filme i nærheten av der hun bodde eller jobbet. Og hun ønsket ikke uvendtede spørsmål. Altså nesten all friheten vi trengte for å gjøre et godt intervju hadde vi gitt fra oss.

Vi ble enig om å møte henne i Rensåsparken klokken 18:00 to dager senere. På grunn av en lang prosess med Trine befant vi oss nå nær deadline for første utkast av reportasjen. Dermed var vi klar på at dette måtte gjøres denne dagen, og ikke senere. Vi møtte opp på avtalt sted, til riktig tid. Klokken 18:30 fikk vi melding fra Trine; "Beklager, må på jobb i dag".

Dette synes jeg er et veldig godt eksempel på en kilde i en vanskelig situasjon. Vanligvis er kilden allerede i en situasjon når man først tar kontakt med dem. Denne gangen var det jeg som skapte et dilemma for kilden min. Men om dette var en nødvendighet er en annen diskusjon. Var det riktig av oss å gå fram som vi gjorde? Hvilke andre metoder kunne vi benyttet? Min erfaring er at et personlig møte er det absolutt mest virkningsfulle når det kommer til kildebehandling. Det gir også større mulighet for å drive kildekritikk.

VVP er helt klar på hvordan kilder skal behandles.

VVP Pkt. 3.2: "Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte. Det er god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder. Dersom anonyme kilder tas i bruk, eller redaksjonen tilbys eksklusivitet, må det stilles særlig strenge krav til kildebruk. Vær spesielt aktsom ved behandling av betalt informasjon".

Jeg føler vi gjorde ting etter plakatens retningslinjer, men at vi ikke i stor nok grad innså at en så usikker og vanskelig kilde ville gjort det vanskelig for oss å drive god kildekritikk. Når hun

⁴ <http://sornett.no/archives/8342>

nesten ikke turte å snakke med oss på telefon. Hvordan hadde hun da opptrådt framfor kamera? Ville vi fått manipulert sannhet? kanskje vi ikke engang hadde fått muligheten til å stille de kritiske spørsmålene da vi allerede hadde inngått en avtale om å stille spørsmål som hun har valgt å svare på. Dette litt i overkant av hva VVP sier på dette feltet.⁵

2.6 Kildekritikk og agenda

Trude Øverby og Trine Østlyngen sier i boka Journalistikk - Metode og fag: Vær ekstra nøye med kildekritikk dersom du er nødt til å anonymisere kildene dine.

I en sak hvor det er helt klare agendaer er det viktig å huske på. I avsnitt 2.5 forteller jeg om Trine og hvordan vi kom i kontakt med henne. Det var da vi var på besøk i fengselet at vi ble oppmerksom på denne kilden. Vi hadde ikke spurt direkte om en kilde utenfor fengselet eller en kilde som hadde dratt nytte av den moderne kriminalomsorgen. Likevel var fengselslederen tidelig ute å foreslå denne kilden som et eksempel på hvordan kriminalomsorgen hadde seiret i en vanskelig sak. Trine som hadde vært ut og inn av fengselet i år og dag hadde nå plutselig fått livet på rett kjøll, med hjelp av moderne omsorg. Det var den underliggende beskjeden fra Bodø Fengsel.

For å komme fram til poenget er vi nødt til å gå litt tilbake å se litt nærmere om kriminalomsorgens agenda. I de siste årene har det vært en slags omveltning i kriminalomsorgen. Som vi nevner i reportasjen kom det en ny stortingsmelding (37) som går ut på å skape en ny kultur rundt straff i Norge. Samtidig kan fengselslederen fortelle om store kutt samtidig som disse nye metodene skal innføres. Hele to millioner kroner mindre hadde Bodø å rutte med etter budsjettet ble lagt fram. I mine øyner hadde fengselslederen sannsynligvis en helt klar agenda. For det første vise at den nye metoden virker og at staten med folket bak seg bør satse hardere på nye grep i omsorgen. Jeg mener at Trine var en måte å bevise dette på. Det er nærliggende å tro at Trine var plukket ut for å vise hva pengene skal gå til. Altså å rette opp ødelagte liv. Trines tilfelle er helt unikt og enkeltstående i den store sammenheng. Hadde vi brukt Trine for å vise hva kriminalomsorgen var i stand til, ville vi mest sannsynlig gjort det fengselet ønsket at vi skulle. I denne sammenhengen ville kilden blitt utnyttet av kriminalomsorgen og dermed ganske sikkert gitt en skjevt bilde av omsorgen som overhodet ikke fungerer så godt som

⁵ VVP pkt. 3.3

den burde på akkurat dette feltet. Når hun i tillegg ville være anonym, står vi overfor en streng kildekritikk.

Et problem i vår situasjoner var at vi på grunn av personvern var avhengig å få servert kilder fra kriminalomsorgen. Det er ingen tvil som at de som alle andre store institusjoner har en klar agenda. Kildekritikk kommer plutselig i baksetet, fordi muligheten til å selv velge kilder er tatt fra deg.

Det som kanskje var mest spennende med å lage denne reportasjen var rett og slett det å forholde seg til at vi hadde med kilder som hadde en helt tydelig agenda. Et tema som Brynjulf Hangaard advarer oss om i boka Intervjuteknikk for journalister. Med tanke på en viktig del av medias rolle å la ulike syn komme til uttrykk⁶, var vi nødt til å "krype" inn i livene til kilder som vanligvis ikke blir hørt i like stor grad som andre.

Å "krype inn" mener jeg er en god beskrivelse av det vi gjorde. Da vi møtte Bjørn, en av de innsatte i fengselet, var det en nervøs og usikker person. Av erfaring vet jeg at slike kilder må behandles først og fremst som mennesket, deretter kilden. Vi snakket og fleipet litt med han slik at han skulle føle seg trygg. Dessverre hadde vi lite tid inne i fengselet og jeg tror det ble for lite rom for å gjøre han komfortabel sammen med oss. Det kunne jeg merke på svarene han ga. Han ga lite av seg selv og kom stadig inn på omstendighetene rundt ugjerningen han hadde gjort. Agendaen hans var å bevise sin uskyld. Bevisst hadde jeg de mest overfladiske og "tekniske" spørsmålene om fengsel og straff først i intervjuet. Dette var for å varme han opp før de viktige og nære temaene. I starten lot jeg han skylle ut det han hadde å si om skyld i saken sin og hvordan han ikke husket noe, og at han ikke burde vært der han er nå. Av og til kom det store selvmotsigelser og ytterligående meninger. Men etter hvert skjedde det noe. Jeg merket at Bjørn senket skuldrene. Vi kom inn på hvem som ventet på han der ute. Vi tok en rundtur i fengselet og fikk kjempefine kommentarer fra en ny Bjørn, som nå sluttet å se bakover, og heller framover. Men hva hadde skjedd hvis vi hadde hatt mer tid til å bli kjent med Bjørn? Når vi allerede etter en times bekjentskap begynte å få ærlige og nære svar, hva hadde skjedd hvis hadde kommet dagen etterpå også? I denne situasjonen burde vi kanskje brukt mer tid og gitt Bjørn sjansen til å gi mer av seg selv. Dette tenkte jeg på etter at jeg hadde snakket med Geir Broen, fengselslederen senere samme dag som vi hadde

⁶ VVP 1.2

intervjuet Bjørn. Jeg fortalte Geir i korte trekk hva jeg hadde hørt fra Bjørn. Geir så på meg og sa stille, "for noen er det hele sannheten alt for vanskelig å snakke om".

2.6 Grasrotkilder

Viktigheten med å få fram grasrotkildene i denne saken var helt uvurderlig. Dette hadde aldri blitt en bra sak uten stemmene fra de det hele handler om. Jeg fikk en vekker under produksjonen av denne reportasjen. Mens folk utenfor murene diskuterte og nærmest kranglet, satt det mennesker på innsiden som ga personlig og ærlig preg på saken. Det var ingen tvil om at grasrotkildene innenfor murene hadde god greie på hvordan straff fungerer og hvordan den påvirker dem selv. Bjørn sa følgende "Du er hjertelig velkommen inn i fengsel, men når du er ferdig her, blir du sparket ut". Dette er en ærlig og god beskrivelse av det de profesjonelle kildene prøver å komme fram til med en mer akademisk tilnærming.

2.8 Konklusjon

Etter at de etiske problemstillingene i innhenting av materiale har fått større fokus, har vi merket utslaget dette har gjort. Kilder som stoler på journalisten er ofte gode kilder. Samtidig som vi utnytter posisjonen vår vil vi mest sannsynlig oppleve lukkede kilder og en høyere terskel for å få hele sannheter og de dype svarene. Tillitt til kilde og omvendt er en veldig viktig del av å drive journalistikk. Det er viktig å ta seg god tid og vurdere de etiske problemstillingene i innhenting av materiale. Når en har å gjøre med sårbare mennesker er det særlig grunn til varsomhet. Det som for noen kan virke som en helt standard samtale med en kilde, kan for kilden være både truende og vanskelig. Omstilling er viktig.

Kilder

- Etikk for journalister 3. utgåve - av Svein Burås
- Stedets sjanger - om moderne reportasjesjournalistikk - av Steen Steensen
- Journalistikk- Metode og Fag - av Trine Østlyngen og Turid Øvrebø
- Krimjournalisten - av Bjarne Kvam
- Norsk Journalistlags hjemmeside www.nj.no
- Journalisten <http://www.journalisten.no/>
- Intervjuteknikk for journalister - Av Brynjulf Hangaard